

22.10.2015

Pogranicze miejscem nauki: Jak Saksonia i Berlin wspierają kształcenie dzieci w zakresie języków państw sąsiedzkich

„Wczesna nauka języków krajów sąsiedzkich w przedszkolach w przygranicznych regionach Saksonii jeszcze długo nie będzie oczywistością”, pisze dr Regina Gellrich, dyrektorka Saksońskiej Placówki ds. Wczesnej Nauki Języków Krajów Sąsiedzkich w Görlitz, w **Magazynie KiTa aktuell**. Tworząc taką placówkę Wolne Państwo Saksonia pragnie zmienić tę sytuację, wymiana językowa pomiędzy przedszkolami na niemiecko-polsko-czeskiej granicy ma zostać zintensyfikowana. Również zakończony w lipcu 2015 r. projekt YALE realizowany przez Poznań i Berlin w ramach Partnerstwa Odry przyczynił się do poprawy jakości wczesnego kształcenia dzieci w regionach przygranicznych.

Partnerstwa przedszkolne kluczem do sukcesu

Przed rokiem Saksońskie Ministerstwo Kultury powołało do życia Saksońską Placówkę ds. Wczesnej Nauki Języków Krajów Sąsiedzkich (LaNa), aby wykorzystać istniejące struktury w celu wymiany językowej dzieci przedszkolnych. Wspólnie z ludźmi świata gospodarki, praktyki, polityki i administracji LaNa chce opracować i realizować naukową koncepcję wczesnej nauki języków krajów sąsiedzkich w przedszkolach położonych w przygranicznych regionach Saksonii. W pierwszej kolejności, w okresie od października 2014 r. do czerwca 2015 r. LaNa dokonała oglądu sytuacji. Jak z niego wynikało, w 31 z 906 ankietowanych saksońskich przedszkoli wczesna nauka języków krajów sąsiedzkich ma wysokie lub bardzo wysokie znaczenie. U podstaw takiego wyniku leżą rozwijające się i pielęgnowane od lat partnerstwa przedszkolne.

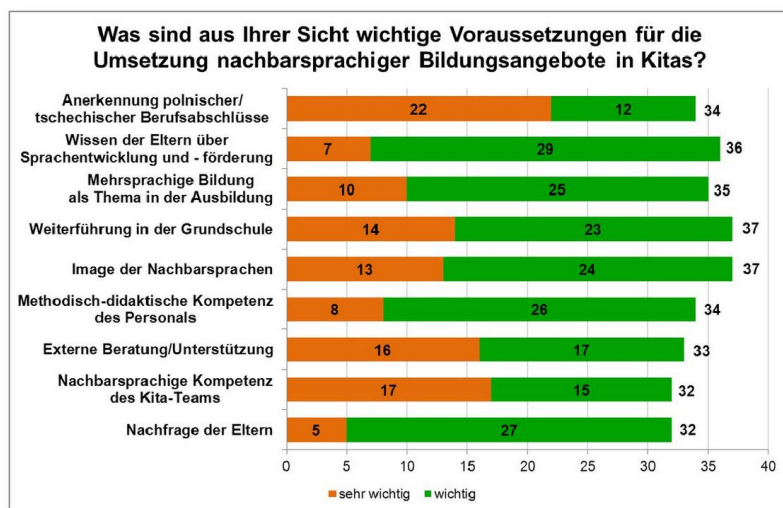

Również Projekt **YALE, Young Children as Active LEarners** powołany do życia przez miasto Poznań oraz Administrację Senacką Berlina ds. Oświaty, Młodzieży i Nauki w ramach Partnerstwa Odry zapoczątkował taką wymianę. Celem inicjatywy było podwyższenie jakości wczesnej nauki dzieci. W centrum zainteresowania znajdowała się wymiana doświadczeń pomiędzy wychowawcami z Berlina i Poznania, przede wszystkim w odniesieniu do rozwoju metod nauczania postrzegających dzieci jako osoby uczące się aktywnie i samodzielnie. Podczas wzajemnych wizyt uczestniczący w programie wychowawcy wymieniali się również koncepcjami i strategiami na takich polach jak organizacja, planowanie, finanse i rozwój jakości w ramach organizacji realizujących te programy i gremiów decyzyjnych w obu regionach.

Odważyć się spojrzeć ponad granicę

Stało się przy tym jasne: większość wychowawców z siedmiu uczestniczących w programie przedszkoli nigdy wcześniej nie odwiedziło przedszkola w kraju sąsiednim. Również w Saksonii i sąsiadującym województwie dolnośląskim transgraniczna wymiana zależy głównie od osobistego zaangażowania poszczególnych osób. To pokazuje również raport końcowy „**Wczesne kształcenie w zakresie języków krajów sąsiedzkich w przedszkolach pogranicza saksońskiego**” sporządzony przez LaNa. Podczas gdy w listopadzie 2014 r. jeszcze 65 ankietowanych przedszkoli z powiatów przygranicznych Görlitz, Bautzen, Sächsische Schweiz/Osterzgebirge, Mittelsachsen, Erzgebirgskreis i Vogtlandkreis miało w swej ofercie naukę języków krajów sąsiedzkich lub utrzymywały kontakty z placówkami partnerskimi w Polsce i Czechach, to w kwietniu 2015 r. zostało już tylko 58 takich placówek.

Przyczyną takiego zmniejszenia jest przede wszystkim wycofanie środków finansowych dla ograniczonych czasowo projektów; w 17 przypadkach na 38 współpraca z partnerami z kraju sąsiedzkiego finansowana jest obecnie z oddzielnych środków projektowych. Z tego względu LaNa stara się stworzyć stale dostępne oferty. Pierwszym krokiem jest stworzenie portalu internetowego www.nachbarsprachen-sachsen.eu/pl/index.html, na którym rodzice, wychowawcy i zainteresowani otrzymają szereg informacji na temat wczesnej nauki języków krajów sąsiedzkich, którymi też sami mogą się podzielić. Podczas gdy stworzenie nowej placówki ma zintegrować w ten proces przede wszystkim również politykę i administrację, to portal i przedstawione na nim inicjatywy mają na celu wzmocnienie postrzegania i znaczenia tej pracy.

Gdyż, jak pokazuje raport LaNa, postrzeganie języka sąsiadów wraz z kontynuacją nauki w szkole podstawowej stanowi dla saksońskich przedszkoli najważniejszy warunek do realizacji ofert nauki języków krajów sąsiedzkich w ich placówkach. Największym wyzwaniem jest finansowanie pracowników z zakresu nauczania języków krajów ościennych. Mimo wszystko dr Gellrich jest przekonana o sukcesie tego projektu: „Różnorodność zaangażowanych w to osób i przykłady pozytywnych działań w poszczególnych przedszkolach stanowią duży potencjał do tego, aby wzajemnie się od siebie uczyć i wspólnie rozwijać ścieżki, aby w przyszłości długotrwale korzystać z szans kształcenia na „pograniczu będącym miejscem nauki”.

© Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung